

Čís. 5584.

Vyrovnačí řád.

Věřitel, jemuž přísluší oddělovací právo, ani před ani za vyrovnacího řízení nerealisované, jest oprávněn požadovati vyrovnací kvotu z celé pohledávky v čase vyrovnání nezapravené, a uplatňovati pro další, nekrytou část pohledávky právo na oddělené uspokojení. Lhostejno, že věřitel neprohlásil za vyrovnacího řízení, že chce oddělné právo uplatnit.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1794/25.)

Žalobce odevzdal žalované bance v depot cenné papíry. Dle bankovních podmínek žalované veškeré peněžní obnosy a cenné papíry, jakož i všechny cenné předměty jiného druhu, zejména též zboží, které vejdu v majetek banky během obchodních styků s jejími zákazníky — platí jako ústavu odevzdané záruky za všechny splatné i nesplatné pohledávky banky jakéhokoli druhu. V lednu 1924 bylo o jmění žalobcově zahájeno vyrovnací řízení, jež skončilo dne 15. července 1924 vyrovnáním na 55%. Žalovaná vedla od roku 1923 proti žalobci spor o 247.128 Kč, v němž byl uzavřen dne 4. září 1924 smír, jímž nynější žalobce uznal pohledávku penízem 145.000 Kč s tím, že pohledávka bude do této výše účastna na vyrovnacím řízení a že bude v této výši ve vyrovnacím řízení uznána a zaplacená ve lhůtách a za podmínek stanovených ve vyrovnacím řízení. Zaplativ vyrovnací kvotu 55% ze 145.000 Kč žaloval žalobce banku, že zaplacením vyrovnacích splátek jsou závazky žalobcovy vůči žalované splněny a že žalovaná jest povinna vydati žalobci cenné papíry, po případě, by bylo uznáno právem, že vyrovnací řízení může se vztahovati pouze na zbytek pohledávky, pokud není kryta cennými papíry, a nikoliv na celou pohledávku, a že jen z tohoto cennými papíry nekrytého zbytku mají býti zapravovány vyrovnací kvoty. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Dle zjištění prvního soudu a přednesu stran není sporno, že soudním smírem ze dne 4. září 1924 byla výše zažalované pohledávky žalované nyní banky stanovena na 145.000 Kč a že při uzavírání smíru toho o cenných papírech nynějšího žalobce, ležících v depotu nynější žalované banky, se nemluvílo. Dle toho zůstala žalovaná banka jednak osobní věřitelkou žalobcovou, jednak i věřitelem s právem oddělovacím v příčině deponovaných, žalobci patřících cenných papírů, tvořících dle podmínek bankovních záruku za všechny splatné i nesplatné pohledávky jakéhokoli druhu žalované banky proti žalobci (§ 1368 obč. zák., § 11 (1) vyr. ř.). Náhledu odvolatelova, že žalovaná banka byla povinna, ve vyrovnávacím řízení prohlásiti, zda uplatňuje toto oddělovací právo na žalobci vlastnický patřící deponované papíry, nelze sdíleti, neboť právo to nebylo vyrovnávacím řízením dotčeno (§ 11 (1) vyr. ř. a § 46 vyr. ř.), tak že vedle osobního věřitelského poměru banky ku žalobci, uplatňovaného přihláškou ze dne 14. února 1924 pro celou pohledávku, později smírem, jenž ostatně byl uzavřen již po právoplatném potvrzení soudního vyrovnání — (potvrzující usnesení ze dne 11. července 1924 vyvěšeno již dne 18. července 1924) — co do výše upraveného, zůstalo právo

banky k uplatnění oddělovacího práva nezkráceno a vyrovnávacím řízením nedotčeno. Žalobce ani netvrdí, tím méně prokazuje, že bylo právo zástavní k oněm papírům před nebo za vyrovnávacího řízení realizováno. Náhled žalobcův, že žalovaná banka byla povinna ve vyrovnávacím řízení prohlásiti, zda chce zadržovací, pokud se týče zástavní právo uplatniti a že, neuplatnivši ho za tohoto řízení, práva toho pozbývá, nemá v zákoně opory, naopak §§ 11 a 46 vyr. ř. výslovně ustanovují, že práva oddělovací, t. j. práva věřitelů na oddělené ukojení z věcí, vyrovnávacímu dlužníku patřících, vyrovnávacím řízením nejsou dotčena a také dle §§ 4 čis. 6, 5 (3) vyr. ř. vyzývají se pouze vyrovnávací věřitelé ku přihlášce svých pohledávek. Okolnost, že žalobce ve vyrovnávacím řízení ony cenné papíry, u žalované banky složené, pojal do seznamu svého jmění, ničeho nemůže na věci měniti, vždyť papíry ty zůstaly jeho vlastnictvím, a pojav je do seznamu svých aktiv, vykonal tím jen svou, zákonem mu v § 2 vyr. ř. uloženou povinnost, a nemohla žalovaná banka tímto pojetím papírů těch do seznamu jmění žalobcova pozbytí svých práv na nich. Z jakých prostředků zamýšlel žalobce závazky z potvrzeného vyrovnání plniti, jest nerozhodno a nemohlo se dotknouti oněch práv žalované banky, to tím méně, když při smíru dne 4. září 1924 mezi ní a žalovanou bankou nestala se o papírech těch ani zmínka. Nemůže tedy býti bráněno žalované bance, by jakožto osobní věřitelka nevyžadovala vyrovnávací kvotu z celé své pohledávky, v čas vyrovnání nezapravené, a aby pro další nekrytou část pohledávky té neuplatňovala své právo na oddělené ukojení, které dle zákonných ustanovení shora citovaných vyrovnávacím řízením dotčeno nebylo, a nelze tedy ve výkonu práva toho spatřovati neodůvodněné obohacení žalované banky oproti ostatním věřitelům.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce prováděje uplatňovaný dovolací důvod čis. 4 Šu 503 c. ř. s., opakuje v podstatě a z největší části i doslovně vývody svého odvolání. Tyto vývody odvolací soud vyvrátil případně jak vzhledem ku zjištěnému stavu věci, tak podle zákona a proto se dovolatel především pokazuje na důvody napadeného rozsudku. Dodává se toto: Že se žalovaná v přihlášce své pohledávky k vyrovnávacímu řízení nebo v tomto řízení, pokud se týče ve smíru o výši pohledávky ze dne 4. září 1924 zadržovacího (zástavního) práva k cenným papírům žalobce u ní v úschově se nalézajícím, vzdala, tvrditi nelze a také žalobcem tvrzeno nebylo. Podle spisů nebylo zadržovací (zástavní) právo žalovanou dosud realizováno. Podle ustanovení Šu 11 první odstavec a Šu 46 první odstavec vyr. ř. zůstávají práva oddělovacích věřitelů vyrovnávacím řízením a též vyrovnáním nedotčena. Jsouc netoliko zadržovací (zástavní) věřitelkou, nýbrž také věřitelkou osobní, byla tedy žalovaná podle uvedených ustanovení Šu 11 a 46 vyr. ř. s celou svou pohledávkou účastna vyrovnání. Okolnost, že měla žalovaná pro svou pohledávku též zadržovací (zástavní) právo, měla význam toliko ohledně hlasovacího práva, což s nárokem na vyrovnávací kvotu stotožňovati nelze a proto, nezmínila-li

se žalovaná v přihlášce, ani za řízení o svém oddělném právu, nelze z toho dovozovati, že má nárok na kvotu jen z části své pohledávky, oddělným právem nekryté. Obmezení Šu 132 konk. ř. ohledně tak zvaných schodkových věřitelů nemá ve vyrovnávacím řízení místa, ježto vyrovnací řád má v této věci v §§ 10, 11, 39, 44 a 46 svá zvláštní ustanovení. Podle toho, co uvedeno, nelze tudíž mluvit o tom, že žalovaná pozbyla nároku na oddělené uspokojení ze zástavního (zadržovacího) práva k cenným papírům žalobcovým, protože toto své oddělné právo ani v přihlášce k vyrovnávacímu řízení, ani v řízení tom neuvedla, aniž lze mluvit o tom, že vyrovnací kvota patří žalované jen ze zbytku její pohledávky po odečtení cenných papírů žalobcových předmět odděleného práva žalované tvořících. Domáhá-li se žalobce rozsudku toto vyslovujícího, právem byl se svým žalobním nárokem nižšími soudy zamítnut. V tomto smyslu rozhodl již Nejvyšší soud ve více svých rozhodnutích a poukazuje se zejména na rozhodnutí sb. n. s. čis. 3420, 3852 a 3999.

Čís. 5585.

Nezáleží na tom, zda doložka domicilu nebyla na směnce v době, kdy ji přijatel podepsal, jen když se dostala na směnku s jeho souhlasem.

Předpis čl. 92 směnečného řádu nevztahuje se na protest pro neplacení, nýbrž pouze na jiné případy protestu.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 2093/25.)

Směnečný platební příkaz proti přijateli směnky byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nezáleží na tom, zda doložka domicilu byla na směnce v době, kdy žalovaný podepsal směnku, jakmile jest zjištěno, že se doložka ta dostala na směnku na základě dohody stran, učiněné dne 24. března 1925, neboť za tohoto předpokladu nelze tvrditi, že byl domicil připojen bez vědomí a proti vůli žalovaného, jak tento namítal, a má se věc tak, jako kdyby doložka domicilu byla od počátku na směnce bývala. Právní omyl vidí dovolatel v tom, že prý odvolací soud oceňoval doložku domicilu jako pouhou změnu soudní příslušnosti, kdežto doložka taková mění podstatně nejen místo placení, nýbrž i ráz směnky, vyžadujíc vždy protestu k zachování práv i proti přijateli, a činíc směnku neplatnou, byla-li bez vědomí nebo proti vůli přijatele připojena až po vyplnění směnky. V tom směru má dovolatel zajisté pravdu, ale jeho vývody nemohou přivoditi rozhodnutí jiné, když jest zjištěno, že doložka domicilu byla připojena za jeho souhlasu, tedy nikoli bez jeho vědomí a proti jeho vůli, a když směnka byla řádně a včas protestována. To dovolatel ovšem popírá, ale neprávem. Připouští, že, ač byl ve směnce jako den splatnosti uveden 1. květen 1925, přece vzhledem k tomu, že to byl svátek (památný den), směnka dospěla k placení teprve dne 2. května 1925 (čl. 92 sm. ř.). Po-